

Інформаційна довідка
щодо проєкту Закону України
«Про внесення змін до пункту 3-9 статті 15 Закону України «Про
гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку гуманітарної допомоги,
яка надається набувачам гуманітарної допомоги з метою задоволення
потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану»
*(реєстр. № 15313 від 09.06.2026)**

***Анотація.** В інформаційній довідці викладено результати аналізу проєкту Закону України «Про внесення змін до пункту 3-9 статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку гуманітарної допомоги, яка надається набувачам гуманітарної допомоги з метою задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану» (реєстр. № 15313 від 09.06.2026). Проаналізовано пропозиції щодо розширення переліку майна, що визнається гуманітарною допомогою для комунальних перевізників міського електричного транспорту, шляхом включення до нього техніки для обслуговування та ремонту трамвайних колій, техніки для обслуговування контактної мережі, аварійно-відновлювальної техніки, спеціалізованого обладнання та запасних частин.*

***Ключові слова:** гуманітарна допомога, міський електричний транспорт, трамвайні колії, контактна мережа, аварійно-відновлювальна техніка, спеціалізоване обладнання, запасні частини, комунальні підприємства, воєнний стан, пасажирські перевезення.*

Вступ

Громадський транспорт є важливим елементом забезпечення життєдіяльності територіальних громад, функціонування економіки та доступу населення до об'єктів критичної інфраструктури, зокрема закладів охорони здоров'я, освіти та соціального захисту. В умовах збройної агресії Російської Федерації проти України значна частина рухомого складу та об'єктів транспортної інфраструктури зазнала пошкоджень або була знищена, а навантаження на комунальні підприємства суттєво зросло.

Закон України «Про гуманітарну допомогу»¹ визначає отримувачами та / або набувачами гуманітарної допомоги для забезпечення надання споживачам комунальних послуг суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, які надають комунальні послуги та є операторами об'єктів критичної інфраструктури, що потребують невідкладного відновлення функціонування та / або забезпечення стабільного надання споживачам комунальних послуг (пункт 3-8 статті 15 Закону).

Слід зазначити, що для належного функціонування системи пасажирських перевезень, окрім наявності рухомого складу транспорту, необхідна спеціалізована техніка для ремонту й утримання інфраструктури, аварійно-відновлювальне обладнання та запасні частини, що забезпечують підтримку відповідного технічного стану міського електричного транспорту.

¹ Про гуманітарну допомогу : Закон України від 22.10.1999 № 1192-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>

З огляду на це, законодавчі ініціативи, спрямовані на розширення переліку майна, що може передаватися як гуманітарна допомога для потреб міського електричного транспорту, є актуальними та своєчасними.

Основна частина

Відповідно до пояснювальної записки метою проєкту Закону України «Про внесення змін до пункту 3-9 статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку гуманітарної допомоги, яка надається набувачам гуманітарної допомоги з метою задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану» (реєстр. № 15313 від 09.06.2026)² (далі – законопроект) є «створення правових умов для забезпечення безперебійної роботи та підтримки належного технічного стану громадського електричного транспорту в умовах воєнного стану...». Так, пропонується розширити перелік майна, яке може передаватися комунальним перевізникам як гуманітарна допомога.

Пропонована законопроектом редакція пункту 3-9 статті 15 зазначеного Закону розширює перелік гуманітарної допомоги такими позиціями (*Рис. 1*):

техніка для обслуговування та ремонту трамвайних колій

техніка для обслуговування контактної мережі

аварійно-відновлювальна техніка

спеціалізоване обладнання для забезпечення стабільної роботи громадського транспорту

запасні частини

Рис. 1.

Слід зазначити, що відповідні пропозиції, обґрунтовані зверненнями підприємств міського електричного транспорту – КП ММР «Миколаївелектротранс», ЛКП «Львівелектротранс» та КП «Чернівецьке тролейбусне управління», спрямовані на підтримання стійкості критичної інфраструктури й доступності транспортних послуг для населення, зокрема пільгових категорій громадян. Окрім того, прийняття законопроекту, на нашу думку, сприятиме зменшенню фінансового навантаження на місцеві бюджети.

² Про внесення змін до пункту 3-9 статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку гуманітарної допомоги, яка надається набувачам гуманітарної допомоги з метою задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану : Проєкт Закону України (реєстр. № 15313 від 09.06.2026). Картка законопроекту. Вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/70166>

Проте, з метою дотримання принципу правової визначеності, протидії та запобігання зловживанням при отриманні, наданні, оформленні, розподілі та контролі за цільовим використанням гуманітарної допомоги, на нашу думку, доцільно конкретизувати критерії віднесення майна до категорій: «спеціалізоване обладнання для забезпечення стабільної роботи громадського транспорту» та «запасні частини». Такий підхід унеможливить надмірно широке тлумачення згаданих категорій майна.

Висновки

Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до пункту 3-9 статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку гуманітарної допомоги, яка надається набувачам гуманітарної допомоги з метою задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану» (реєстр. № 15313 від 09.06.2026), на наш погляд, є актуальним і доцільним. Законодавча ініціатива спрямована на створення належних умов для підтримки відповідного технічного стану міського електричного транспорту в умовах збройної агресії РФ проти України. Проте, з метою забезпечення ефективності його застосування доцільно конкретизувати критерії віднесення майна до категорій: «спеціалізоване обладнання для забезпечення стабільної роботи громадського транспорту» та «запасні частини».

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*